

Abonnement pour un an

250piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XIXème ANNÉE

1 Août 1924 — No 168

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

آبونمان : سنه لکي [۲۴ نسخه]

داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون

۲ بچق ایرادر ،

اداره خانه سی

جفال اوغانده « اجتهاد شوی »

تلفرن : استانبول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنه

نومرو ۱۶۸-۱ آغستوس ۱۹۲۴

تورکردن : باشقردلر، ماجارلر

چئن آسٹخہ دہ شمال تورک - مسلمان قارده شلر جنک بالاری اولان بلغارلر دن بحث ایتیمدک . بوکون دہ آسیای وسطادن قاققوب اورال اطرافنه یرلشمی اولان باشقردلر ایله اورال اطرافندن هجرت ایدوک بوکونی مجارستانه یرلشن «ماجارلر» دن بحث ایتک ایستبورز . تورک قبایلی عتمده فی و نانی تاریخیه نی طویلا نلر : (ابن داسته) ایله اون ایکنجی عصرده یتیشن (ادیس) و اون اوچنجی عصرده کی (همشق) کی عرب مورخلر دیر بو مؤرخلر یازمشی اولدقاری ازلردن کزباده استفاد ایدلر بوکونی روس و فرانز محررلری اولمشدر .

آسیلا ، جنکیز ، تیمورلنک کی مشهور قهرمانلر هب شو باشقردلر دن چیقه مشدر . بحث ایتک ایستدیگمز باشقردلرک تورک اولدیفی ، معروف مورخلرک آثارندن کلامقده یز . از جمله روس مورخی (ملیورانسکی) دیبورکه « تورک قبیله لری آره سنده پک چوق تقسیمات وادر ، تورک اولدقاری حالد « تاتار » و « باشقرد » تسمیه ایدلمی بو تورکلرک بواندقاری یرلرک باشقراقندن ویا طرز معیشلریک بربرینه بکزمه سندن ایلری کشدر . « ویتونسکی » ایسه ملیورانسکی کی تأییداً : « ملیورانسکی نک ادعای طوغری اولسه کر کدر ، چونکه تاتارلر ایله باشقردلر تورک نسلنددر ، تاتارلر بکرمبجی عصره یقین برزمانده مدنیشوب علم وهنزه ترقی ایتمشدر . عین زمانده قازان دولتی روسلر طرفندن ضبط ایدلکدن صحر کره تاتارلر روس مدینتک تحت تأثیرنده قالمشدر . لکن باشقردلر عالم مدینتدن اوزاق اولوب جوارنده ده (قازان) و (قاقق) کی بدوی طائفه لر بولندیفندن بووقت قادر بدویت طائفه قالمشدر » دیبور . بولردن باشقا بولندا (تقویم البلدان) نامنده کی اثرنده قزوی (عجائب المخلوقات) عنوانی اثرنده باشقردلرک تورک قبیله سندن اولدقاری سؤیلورلر .

باشقردلرک احواله مطلع اولا عرب و عجم محررلری ده بولار ایله برابر باشقردلرک تورک اولدقارنده متفقدرلر . هیت اسلامیه مک کاتبی احمد بن فضلان (.) سیاحتنامه سنده باشقردلر ایچون : « سفر سنده (باشقرد) اسمنده تورک قبیله لرینه مسافر اولتی و بولردن چوق قورقدق . بولر تورک قبیله لرینک اک دهشتلیسی ایدی . بزم بولردن خدمت ایتک ایچون اسلام بری کلدی ، یوزی کولمبوردی . بو قبیله افرادیک هربری عبادت ایچون یانه بر آغاج پارچه سی طاقشدی . بولر سفره و با شمعن قازیشتن کیده جک اولورلر سی یانلرنده طاقیلی اولان آغاج ، سجده ایدرک یارب مقصدیه نائل ایت دییه دها ایدبورلر بولک سببی صودم ، زجامن : بنی بو ایلاندی بوندن باشقا خاق سلیمورم دییه جواب وپردی . بولرک برسمی قیش ایچون براله ، یغموره براله و الحاصل آغاج ، یز ، انساه ، حیوانه ، صویه کچیه کوندوزه کوکه حیانه برراله نظر یله باقارلر و بولرک اعتقادنجیه کورکده کی اله هپسنگ بیوکیدز بو نه بایارسه دیکرلری راضی اولور . حق بولریمک بدکدن صحر و مطلوب برشی ایچون دها ایدرلرکن ایلی لاری

(*) بوکا دائر معلومات ۱۶۷ نومرولی اجتماعده «تورکردن

بلقار» لر عنوانی مقاله ده موجوددر .

(اجتماع)

سماه طوغری آچه رقی دها ایدرلر . باشقردلرک بعضیسی سیلا بهضیسی بافته و بعضیسی ده طور نایه عبادت ایدرلر « دیبور . بوندن باشقا باشقردلر (شرق) و (غربی) نامرله دما یکی به آیرلشلردر . اورال اطرافنده کی باشقردلر (شرقی باشقردلر) بوکونی مجارستانده کی مجارلر ده (غربی باشقردلر) تسمیه ایدلکده در . (غربی باشقرد) اولان ماجارلر کندی لرینه (مادیار) ، تورکلر (ماجار) دیکاری کی ایسی اسلام مورخلرینک بعضیلری (مجهر) ، بعضیلری (مجهر) و بعضیلری ده (باشقرد) دیمشدر .

ماجارلر اسکی زمانلر ده اورال اطرافندن « آلموس » - بلغار پادشاهی اولان « آلماس » دکلر - نامنده برینک ریاسق انتنه هجرت ایله « حزرستاق » ک بر قسمنه کلرک حزر پادشاهنه تابع اولوب خبلی زمان یا شامشدر و بالاخره « آلموس » ک برینه حزرلردن « لیبیداس » اسمنده بری رئیس اولمش و بوریس لرینه اضافه بولندقلری محله « لیبیدی » قسمیه ایدلشدر . لیبیدایا لیر ماجارلری صیقیشدر مره به باشلاخه ماجارلر تحمل ایدمه یوب لیبیداسک اسر و قومانداسی آقنده « آتیلکوس » اسمنده کی محله کتمشدر و حزرلر ماجارلر ایله اتفاق ایتمشدر . ماجارلرک کندی ویسلری اولمادیفندن حزر پادشاهی لیبیداسه ماجارلرک پادشاهی اولسنی تکلیف ایتتن ایسه ده لیبیداس پادشاهلی قبول ایتدیگندن برینه حزر پادشاهنک اسر یله آلموسک اوغلی « آرادی » ماجار پادشاهی اولمشدر . بعض اسباب مجهوله تختنده

مجارلر ، آتیاکوسده ده طوره میوب شمدیکی مجارستانه کیدوب یرلشمشدرلر بولرک احوال و طرز معیشلری حقه قده اسلام مورخلرندن ابن داسه : « مجارلر نورک نسلندن اولوب رئیس لرینک اسکی (جله) ولقی « قوشامطی » در . حرب و قتلرنده بکرمی بیک آنلی چیچار . کرک زمان حربده و کرکسه وقت حضرده مجارلر رئیس لرینه اطاعت ایدرلر . بولرک اراضی پک واسع اولوب بر اوجی روم دکزیه قره دکزه - قدر کیدر . دکزه ایکی بیوک نهر آقار . مجارلر بو ایکی نهرک آره سنده یاشارلر . قیش کلنجه هر بری کندی یوردینه یقین اولان ایکی نهرک بریسی یانه کیدرلر ، یازه قادر بو نهردن اولادقلری باقله تمیش ایدرلر . ماجارلر اصلاویان طائفه لرینه اسر ایتدکاری کی آتسه ده عبادت ایدرلر . دائی صورتده اصلاویانلر ایله حرب ایدرلر و پک چوق اسیر آلرلر . آلدقلری اسیرلری روم دیارینه کونوروب صانارلر . « دیبور . ابن داسه نک بو سوزی ماجارلرک آتیلکوسدن شیمه یکی برلرینه کلدن اولدر . ابن داسه نک بحث ایتدیکی نهرلر (دنیه پهر) ایله (دنیه ستر) در ، آتیلکوس ایسه (بساریه) در .

اسانلرینه کلنجه ، اون ایکنجی عصر سیاخلری باشقردلر ایله مجارلر آره سنده هیچ بفرق کورمدرکنرندن طولانی بررندن آیرمیوب باشقردستانه (بیوک مجارستان) دیمشدر . مجارلر اوستریا لیرله حرب ایتدکاری وقت روسیه اوستریا به برای معاونت عسکر کوندرمشدی . بو عسکرلرک آره سنده باشقردلرک وطنداشلری اولان اورال قازقلری ده بولنیوردی . بو قازقلر قارشیلرنده کی مجارلری کورونجه ، باشقردلر ظن ایتمشدر و بعدالحرب وطنلرینه عودت ایتدکاری زمان مجارلر (باشقرد) دیمشدر .

[پته دی]

قیایا نوری